

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№3

1 INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**RESEARCH
IN SCIENCE,
TECHNOLOGY
AND ECONOMICS**

JANUARY 22-24, 2025
LUXEMBOURG, LUXEMBOURG

ISU

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

1st International Scientific and Practical Conference
**«Research in Science, Technology
and Economics»**

Collection of Scientific Papers

January 22-24, 2025
Luxembourg, Luxembourg

UDC 01.1

Research in Science, Technology and Economics: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. January 22-24, 2025. Luxembourg, Luxembourg. 255 p.

ISBN 979-8-89704-985-1 (series)
DOI 10.70286/ISU-22.01.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The collection of scientific papers "International Scientific Unity" presents the materials of the participants of the 1st International Scientific and Practical Conference "Research in Science, Technology and Economics" (January 22-24, 2025).

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-985-1 (series)

© Participants of the conference, 2025
© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2025
Official site: <https://isu-conference.com/>

SECTION: CULTUROLOGY AND PHILOSOPHY

Shtanko V., Makeienko V.
ФІЛОСОФСЬКА ПРОБЛЕМА ОБМЕЖЕНОСТІ ПІЗНАННЯ
САМООРГАНІЗОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ..... 34

Kravtsov Yu., Desna D.
THE INTENTIONAL PURPOSE OF TRUTH IN SCIENTIFIC
KNOWLEDGE..... 37

SECTION: ECONOMY

Лега О., Канцедал Н., Яловега Л., Прийдак Т.
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ З
ПММ..... 43

Lezhnenko L., Kolesnyk D.
THEORETICAL ASPECTS OF THE AUDIT OF FINANCIAL
STATEMENTS IN THE ERA OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND
DIGITALIZATION..... 48

Лугова В.М., Маков Б.П.
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО
КАПІТАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ..... 50

Полозова В., Процюк В.
ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 52

SECTION: HISTORY

Стадник О., Хлапонін Д.
ХРИСТІЯНСТВО ЯК ОСНОВА СЕРЕДНЬОВІЧНОГО
СВІТОГЛЯДУ ТА КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ..... 57

SECTION: INFORMATION TECHNOLOGY & CYBERSECURITY

Dmytriieva I.S., Tsybulnyk V.S.
RESEARCH OF A SYSTEM FOR CONTENT FILTERING USING
LARGE LANGUAGE MODELS..... 61

Семко О., Семко В.
ФОРМАЛЬНИЙ ОПИС МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ
ТЕЛЕМЕДИЧНОЇ СИСТЕМИ..... 63

SECTION: ECONOMY

**ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ
ОПЕРАЦІЙ З ПММ**

Лега Ольга

к.е.н., доцент

Канцедал Наталія

к.е.н., доцент

Яловега Людмила

к.е.н., доцент

Прийдак Тетяна

к.е.н., доцент

Кафедра обліку і оподаткування

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава, Україна

Внутрішній контроль операцій з пально-мастильними матеріалами (далі - ПММ) є важливою складовою частиною фінансового управління. Оскільки витрати на ПММ є суттєвою статтею витрат, контроль за їх використанням дозволяє ефективно управляти ресурсами, запобігати витратам, які не відповідають нормам, а також уникати зловживань і крадіжок.

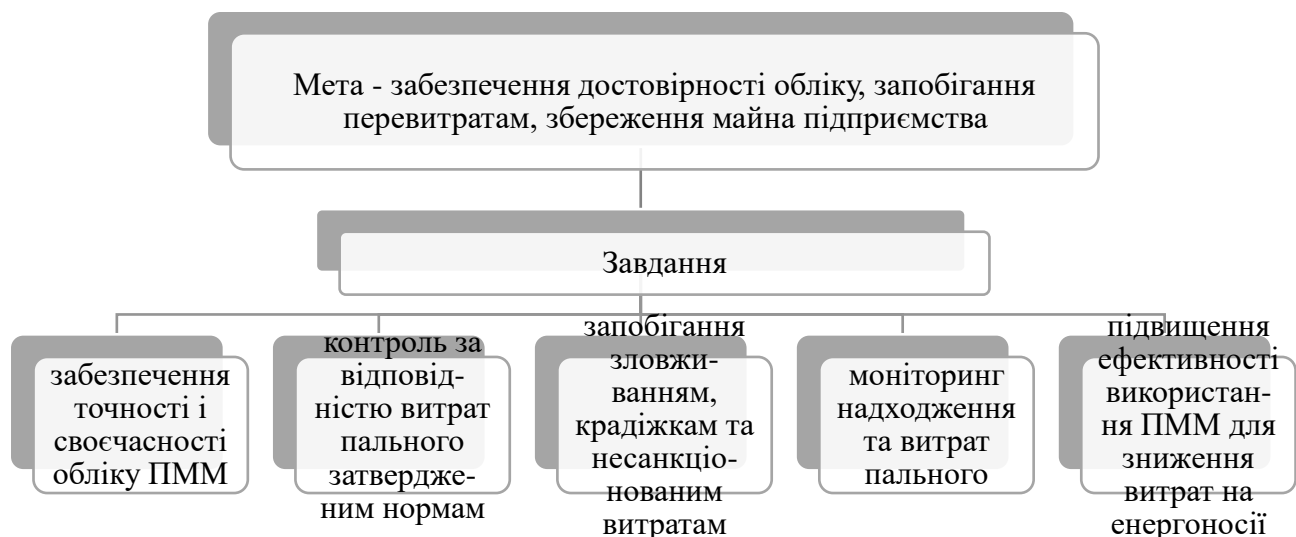

Рисунок 1. Мета та завдання внутрішнього контролю операцій з ПММ

Основні елементи внутрішнього контролю представлено у табл. 1.

Таблиця 1. Елементи внутрішнього контролю операцій з ПММ

Елементи	Опис
Документування операцій	операції з ПММ повинні бути належним чином оформлені первинними документами (накладні, акти на витрату пального тощо)
	Для кожної операції з ПММ (надходження, витрати, переміщення) мають бути складені відповідні документи, що підтверджують факт здійснення операції
Розподіл обов'язків	Розподіл обов'язків між працівниками відповідно до функціональних обов'язків, що дозволяє забезпечити розподіл контролю над різними етапами роботи з ПММ. Наприклад, одні працівники здійснюють прийом пального, інші - його витрату, а треті - перевіряють залишки та проводять інвентаризацію
Перевірка правильності обліку та документів	Регулярний перегляд документів, що стосуються обліку пального, для виявлення помилок або недоліків
	Оцінка точності документів та відповідність нормам споживання пального
Внутрішні аудити та перевірки	Періодичні внутрішні аудити, які проводяться для перевірки правильності обліку пального та мастильних матеріалів, а також виявлення можливих порушень або зловживань
	Аудит може бути плановим (наприклад, раз на рік) або позаплановим у разі виникнення підозр щодо неналежного використання ПММ.
Інвентаризація ПММ	Проведення інвентаризації залишків пального, що дозволяє порівняти фактичні залишки з обліковими даними
	Порівняння кількості витраченого пального з затвердженими нормами для визначення перевитрат або заощаджень
Нормування витрат ПММ	Встановлення норм витрат пального для різних видів техніки та робіт
	Контроль за тим, щоб фактичні витрати пального не перевищували встановлені норми.

Зупинимось більш детально на організації інвентаризації пального на підприємстві. Це важлива частина обліку, що дозволяє виявити фактичні залишки пального, порівняти їх з даними бухгалтерії та визначити відхилення, якщо такі є. Мета інвентаризації пального - це перевірка фактичної наявності пального на складі та в інших місцях зберігання, порівняння його з обліковими даними, а також виявлення можливих розбіжностей (перевитрат, крадіжок чи помилок у обліку). Основні завдання представлено на рис. 2.

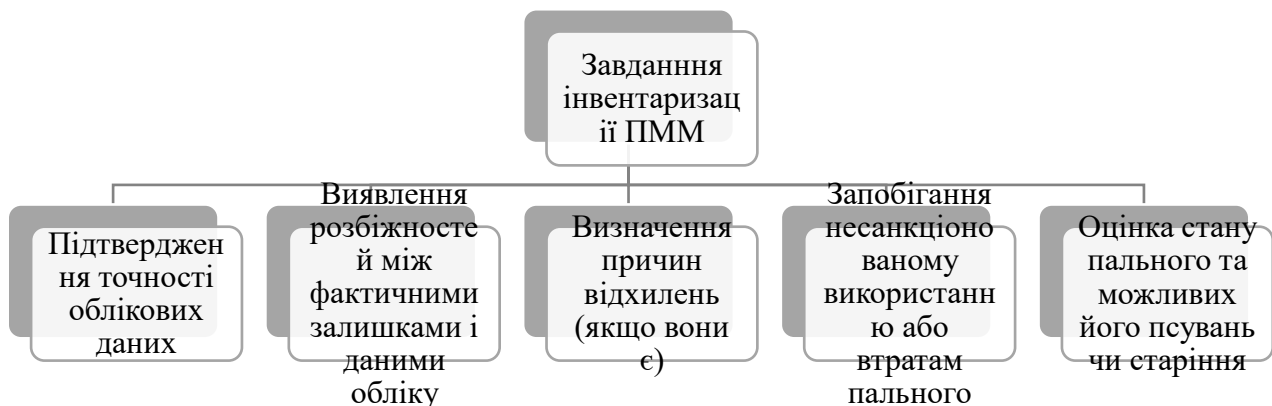

Рисунок 2. Завдання інвентаризації ПММ

Інвентаризацію пального на підприємстві зазвичай проводять: щорічно, як частину річної інвентаризації; щоквартально або щомісячно, залежно від обсягів споживання пального та вимог керівництва підприємства; позапланово, у разі підозри на порушення в обліку, крадіжки чи інші нестандартні ситуації.

Таблиця 2. Порядок проведення інвентаризації пального

Етапи	Послідовність дій
Підготовка до інвентаризації	Визначення складу комісії для проведення інвентаризації.
	Ознайомлення з обліковими даними щодо наявних залишків пального.
	Оформлення наказу або розпорядження про проведення інвентаризації.
	Розподіл обов'язків серед членів комісії (перевірка фізичних залишків, перевірка первинних документів, складання актів тощо).
Перевірка фактичних залишків пального	Проведення вимірів наявності пального на складах, в баках техніки, в паливозаправниках.
	Підрахунок залишків пального в одиницях виміру (літри, кілограми) з урахуванням об'ємних та масових характеристик.
	Порівняння фактичних залишків з даними бухгалтерії або складських карток.
Документування результатів інвентаризації	Складання акту інвентаризації, який містить відомості про кількість пального, що було виявлено на момент перевірки, а також порівняння з обліковими даними.
	Вказівка на всі виявлені відхилення (недостача або надлишки пального).
	Визначення можливих причин відхилень і надання рекомендацій щодо подальших дій.
Підбиття підсумків інвентаризації	Порівняння результатів інвентаризації з обліковими даними.
	Виявлення причин відхилень (наприклад, помилки при обліку, крадіжки, розлити пально-мастильні матеріали).
	Оцінка необхідності коригування бухгалтерського обліку та складання відповідних бухгалтерських записів для виправлення помилок.
	Підготовка звіту про результати інвентаризації для керівництва підприємства.
	Включення результатів інвентаризації в річну фінансову звітність, якщо це необхідно
Ризики при проведенні інвентаризації пального	Неточність вимірів: може виникнути через неправильне вимірювання або відсутність належного устаткування для точного обліку пального.
	Крадіжки чи несанкціоноване використання пального можуть бути виявлені лише під час інвентаризації.
	Якщо облікові документи не ведуться коректно, інвентаризація може не відображати реальну картину на складі.
	Виявлені розбіжності між фактичними залишками пального та обліковими можуть призвести до необхідності перегляду облікової політики або прийняття внутрішніх заходів контролю.
Документація при інвентаризації пального	Акт інвентаризації - основний документ, що фіксує результати перевірки залишків пального.
	Інвентаризаційний опис - перелік одиниць ПММ, що підлягають перевірці.
	Записи в облікових регістрах - після завершення інвентаризації бухгалтер повинен внести коригування в облікові документи
Висновки та коригувальні дії	Оновлення облікових даних і складання коригувальних проводок
	Вжиття заходів щодо підвищення облікової дисципліни (наприклад, покращення контролю за витратами пального або проведення регулярних перевірок)

Організація інвентаризації пального на підприємстві є важливим етапом для забезпечення точності обліку, виявлення розбіжностей між фактичними залишками та обліковими даними, а також для контролю за витратами на пальне. Інвентаризація повинна проводитися регулярно, з чітким документуванням результатів і вжиттям необхідних коригувальних заходів для усунення можливих недоліків.

Крім того, контроль за надходженням та витратою ПММ:

1. Контроль за надходженням ПММ: оформлення накладних на кожну партію пального, що надходить на підприємство, перевірка відповідності кількості пального, зазначеного в накладних, фактичному обсягу, що поступає на склад; занесення даних про надходження в облікові реєстри або картки обліку ПММ.

2. Контроль за витратою ПММ: реєстрація кожного витратного випадку пального, зокрема для конкретної техніки чи виду робіт; встановлення механізму затвердження витрат пального на конкретні роботи чи транспортування; визначення норми витрат пального на одиницю роботи або одиницю техніки та порівняння з фактичними витратами.

Механізми запобігання зловживанням та крадіжкам включають:

1. Встановлення обмежень на доступ до ПММ: обмеження доступу до пального за допомогою карток, що мають персоналізовані ключі для отримання пального; використання спеціальних паливних карток або лічильників для контролю за кількістю пального, що видається кожному користувачу.

2. Система відеоспостереження: встановлення відеокамер на місцях зберігання пального (на складах, заправних станціях, в місцях зберігання техніки), що дозволяє фіксувати всі операції з ПММ та запобігати зловживанням.

3. Регулярні перевірки залишків пального: проведення регулярних інвентаризацій для виявлення можливих недостач пального, що можуть свідчити про зловживання чи крадіжки.

Правильна організація внутрішнього контролю за операціями з пально-мастильними матеріалами дозволяє:

1. Забезпечити ефективне використання ресурсів підприємства.

2. Попередити перевитрати пального та зловживання.

3. Підвищити прозорість операцій з ПММ для кращого фінансового управління.

Цей контроль має бути системним, регулярним і включати не лише облік, а й обов'язкові перевірки, аудит та аналіз витрат для оптимізації процесів на підприємстві.

Шляхи удосконалення внутрішнього контролю пального:

1. Регулярні перевірки та аудити: проведення регулярних перевірок і внутрішніх аудитів для оцінки відповідності витрат пального з плановими обсягами; визначення відповідальних осіб за контроль і перевірку споживання пального.

2. Встановлення чітких процедур контролю: розробка та впровадження внутрішніх процедур і інструкцій для контролю за витратами пального, зокрема

в частині перевірки закупівлі, транспортування та використання пального.

3. Аналіз відхилень та коригувальні заходи: виявлення причин відхилень від норм споживання пального та впровадження коригувальних заходів для усунення неефективних витрат.

4. Розподіл обов'язків між підрозділами: поділ функцій обліку пального між різними підрозділами для зменшення ризику зловживань, зокрема окреме ведення обліку постачальників пального, обсягу витрат та фізичних залишків пального.

5. Інтеграція обліку пального з іншими системами підприємства: інтеграція обліку пального з бухгалтерським та виробничим обліком, що дозволить отримати більш точну інформацію про витрати та забезпечить взаємоперевірку даних.

Ці шляхи дозволяють не тільки покращити точність обліку пального, але й ефективно контролювати витрати, що допоможе підприємству досягти оптимальних витрат і підвищити економічну ефективність.

Список використаних джерел

1. Губіна І. Пальне на підприємстві: форми придбання, особливості обліку та документування. Практичні кейси. URL: https://storage.7eminar.ua/content/record/2360/Gubina_presentaciya.pdf. (дата звернення: 01.01.2025).
2. Гуцаленко Л. В., Коцупатрий М. М., Марчук У. О. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 496 с.
3. Контроль витрати палива URL: <https://tehkontrol.com/ua/control-fuel-lubricants-materials/> (дата звернення: 01.01.2025).
4. ПММ для потреб сільгоспвиробників URL: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-spetsvypusky-dlia-ahropidpriemstv-91-gsm-dlya-nuzhd-selhozproizvoditelej> (дата звернення: 01.01.2025)
5. Прийдак Т. Б., Лега О. В., Яловега Л. В., Мокієнко Т. В., Рудич А. І. Особливості документування паливно-мастильних матеріалів. Ефективна економіка. 2023. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.43> <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1165/1174>. (дата звернення: 01.01.2025).
6. Телегунь М. І. Облік і контроль палива на сільськогосподарських підприємствах. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/oblik-i-kontrol-paliva-na-silskogospodarskih-pidpriemstvah.html> (дата звернення: 01.01.2025).
7. Лега О. В., Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Сіренко О. В., Яловега Л. В. Облік витрат та калькулювання собівартості допоміжних виробництв у сільському господарстві. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 10. С. 40–47. DOI: [10.32702/2306-6814.2021.10.40](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.10.40) (дата звернення 01.01.2025).